

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 554/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. augusta 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátom Mgr. Otom Salokym, Hlavná 94, Prešov, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo/61/2015 z 18. decembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo/61/2015 z 18. decembra 2015 (ďalej aj „napadnutý postup“ alebo „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že návrhom doručeným Okresnému súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) 12. januára 2012 sa obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], domáhala proti sťažovateľovi ako fyzickej osobe – podnikateľovi podnikajúcemu v tom čase pod obchodným menom [REDAKOVANÉ], zaplata sumy 3 651,18 € s príslušenstvom z titulu nezaplata kúpnej ceny za tovar mu dodaný. Okresný súd vo veci samej rozhodol rozsudkom č. k. 18 Cb/130/2010-245 z 3. októbra 2014 tak, že sťažovateľa zaviazal na úhradu dlžnej sumy s príslušenstvom v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Na základe odvolania sťažovateľa Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 2 Cob/106/2014-304 z 21. mája 2015 rozsudok súdu prvého stupňa podľa v tom čase účinného § 219 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) potvrdil. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 237 ods. 1 písm. f) OSP, namietajúc pritom, že okresný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutkového stavu, ktorý nemal oporu vo vykonanom dokazovaní, no napriek tomu sa s ním krajský súd stotožnil. Podľa názoru sťažovateľa *„súdy oboch stupňov žalovanému neposkytli po vykonanom dokazovaní riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie svojich rozhodnutí, pretože sa len obmedzili selektívne na uvedenie tvrdení v prospech žalobcu, pričom vo vzťahu k tvrdeniam a obrane žalovaného tieto posúdili ako účelové, pričom z ich rozhodnutí nevyplýva, aké úvahy a dôkazy boli podkladom pre tieto závery“*.

3. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol ako procesne neprípustné podľa § 238 OSP, pričom konštatoval, že prípustnosť dovolania nezistil ani danosťou niektorej z väd konania podľa § 237 OSP.

4. S takýmto záverom najvyššieho súdu sťažovateľ nesúhlasí a poukazuje na obsah svojho dovolania v sťažnosti vyjadruje presvedčenie, že najvyšší súd sa ním *„zaoberal iba*

celkom formálne“, pretože „*v odôvodnení napadnutého uznesenia presvedčivým spôsobom nedal odpovede ani na najpodstatnejšie námietky sťažovateľa, odmietol sa primeraným a adekvátnym spôsobom argumentáciou sťažovateľa zaoberať, a porušil tak jeho právo na spravodlivý proces a súdnu ochranu zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy... čl. 36 ods. 1 Listiny... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“*. Citujúc z konkrétnej judikatúry najvyššieho súdu, ako aj z nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 226/03 z 12. mája 2004 sťažovateľ zároveň vyslovuje názor, že nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivý súdny proces, pričom takáto vada zakladá aj prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP.

5. Na základe uvedeného sťažovateľ v petite žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že postupom a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo/61/2015 z 18. decembra 2015 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 279,42 €.

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

11. Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo/61/2015 z 18. decembra 2015, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa.

12. S takýmto záverom najvyššieho súdu sťažovateľ nesúhlasí a v sťažnosti vyjadruje presvedčenie, že hoci v jeho prípade bola splnená podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, najvyšší súd mu odňal možnosť pred súdom tým, že jeho

dovolanie odmietol bez vysporiadania sa s najpodstatnejšími námietkami týkajúcimi sa dokazovania vykovaného okresným súdom.

13. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

14. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu však vyplýva aj to, že samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Inými slovami, posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (účinného do 30. júna 2016, pozn.), ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označeného práva sťažovateľa. Pre neprípustnosť dovolania najvyšší súd ani nemá právomoc preskúmať dôvodnosť dovolania z hľadiska dovolateľom namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci.

15. Je nepochybné, že do obsahu práva na súdnu ochranu patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje v dovolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa na základe mimoriadneho opravného prostriedku domáha ochrany pred dovolacím súdom z dôvodov, ktoré výslovne upravuje procesné právo. Jedným z takýchto dôvodov bolo (s účinnosťou do 30. júna 2016, pozn.) aj odňatie možnosti konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, v súvislosti s ktorým ústavný súd judikoval, že ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v mimoriadnom opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodu na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní (II. ÚS 249/05, III. ÚS 171/06 III. ÚS 307/07, III. ÚS 240/09). Právo na súdnu ochranu sa však v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V sťažovateľom napadnutom dovolacom konaní procesné podmienky tohto konania upravovali ustanovenia § 236 a nasl. OSP. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania z ustanovení § 237 ods. 1 OSP vyslovene vyplývalo, že dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, len pokiaľ ide o prípady uvedené pod písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie bolo prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 OSP.

16. Ústavný súd v minulosti viackrát judikoval, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010).

17. Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľovi k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch (m. m. I. ÚS 145/2010).

18. Z uvedených hľadísk ústavný súd preskúmal aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, avšak nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), ktorý by nemal oporu v procesnom kódexe, ktorý bol účinný v čase jeho rozhodovania.

19. Preskúmaním odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd zistil, že najvyšší súd osobitne reagoval na sťažovateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, t. j. že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, keď konštatoval, že z obsahu súdneho spisu takú vadu konania, ktorá by sťažovateľovi znemožnila realizáciu jeho procesných práv, nezistil, a preto ani jeho námietku smerujúcu proti dokazovaniu vykonanému okresným súdom nepovažoval za dôvodnú. Vo vzťahu k rozsudku okresného súdu najvyšší súd zároveň uviedol, že tento súd „*v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, aké účastníkmi navrhnuté dôkazy vykonal, k akým skutkovým záverom došiel, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávanú vec, a z ktorých vyvodil svoje právneho závery. Prijatý záver o splnení podmienok pre vyhovie návrhu zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vysvetlil.*“. Citujúc z relevantnej judikatúry ústavného súdu najvyšší súd následne dospel k záveru, že „*skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy... a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy... v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací*

súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného. “. Keďže v danom prípade prípustnosť dovolania nebolo možné vyvodiť z § 238 OSP a najvyšší súd nezistil ani danosť niektorej z väd konania podľa § 237 OSP, dovolanie sťažovateľa podľa § 218 ods. 1 písm. c) v spojení s § 243b ods. 5 OSP odmietol.

20. Ako z uvedeného vyplýva, najvyšší súd sa neodmietol zaoberať mimoriadnym opravným prostriedkom sťažovateľa, ktorým napadol rozsudok odvolacieho súdu, jeho dovolanie riadne preskúmal, a to nielen so zreteľom na uplatnený dovolací dôvod, ale aj ďalšie vady konania, ktoré však nezistil, preto následne sformuloval svoj právny záver o neprípustnosti podaného mimoriadneho opravného prostriedku a rozhodol zákonom predpokladaným spôsobom. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti a zjavnej nezlučiteľnosti jeho účinkov s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože najvyšší súd zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlil právne závery, ku ktorým dospel, a tie sú ústavne udržateľné.

21. Keďže v danom prípade neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi námietkou porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konaie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu, ústavný súd jeho sťažosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

22. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2016